

Borås kommun

boras@kommun.se

ann-mari.kettiseni@boras.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Sjömarkensskolan
i Borås kommun

Tillsyn i Sjömarkenskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borås kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Sjömarkenskolan besöktes av Skolinspektionen den 20 februari 2013 och den 26 mars 2013.

Fakta om skolan

Sjömarkenskolan tillhör stadsdelen Väster i Borås kommun och är belägen några kilometer från stadskärnan. I skolan finns 403 elever i förskoleklass och årskurserna 1-6 i grundskolan. Skolan ger även undervisning enligt grundskolans kursplaner. I skolan finns tre fritidshem. Förskoleklassen är uppdelad i två avdelningar. Eleverna i grundskolan går i åldershomogena klasser. I årskurs 1, 4, 5 och 6 finns två klasser, i årskurs 2 finns tre klasser och i årskurs 3 finns fyra klasser. Skolans pedagoger är organiserade i tre arbetslag. Arbetslagen består av förskoleklassen och fritidshemmen, årskurserna 1-3 samt årskurserna 4-6. Varje arbetslag har en samordnare som utgör länken mellan arbetslagen och ledningen i vardagliga frågor men som även arbetar med skolutveckling. Skolan har ett skolbibliotek som är bemannat en gång i veckan. Skolenheten Sjömarkenskolan består av tre byggnader; en huvudbyggnad, en byggnad med idrottshall samt en byggnad med slöjdsalar och ett klassrum. Därutöver finns fyra paviljonger med klassrum.

Skolan redovisar att samtliga elever i årskurs 3 nådde målen i svenska läsåret 2010/11 och 91 procent nådde målen i matematik. Skolans redovisning av kunskapsresultaten från läsåret 2011/12 visar en nedgång i kunskapsresultaten då 70 procent av eleverna nådde kunskapskraven för godtagbara kunskaper i svenska och 67 procent av eleverna nådde kunskapskraven i matematik. Skolans sammanställning för läsåret 2011/12 saknar uppgifter om kunskapsresultat för årskurs 3 i de naturorienterande ämnena och de samhällsorienterande ämnena. För årskurs 5 och 6 samma läsår saknar skolan resultatsammanställning av andel elever som nådde kunskapskraven för godtagbara kunskaper.

Av skolans sammanställning av betygresultaten för årskurs 6 avseende höstterminen 2012 framgår att 96 procent av elever nådde minst kunskapskraven för betyget E i engelska, i matematik var motsvarande siffra 98 procent och i svenska 91 procent. I övriga ämnen nådde samtliga elever minst kunskapskraven för betyget E. Av betygssammanställningen framgår att betyget E satts i musik och teknik på samtliga elever i den ena klassen (24 elever). I den andra klassen har betyget E satts i musik och bild på 96 procent av eleverna (21 elever).

Helhetsbedömning

I Sjömarkenskolan uppnår de flesta eleverna, dock inte alla, kunskapskraven för samtliga ämnen. Skolinspektionen relaterar sina bedömningar av skolans arbete till att eleverna utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. I detta ingår att alla elever ska nå kunskapskraven i samtliga ämnen som ingår i utbildningen. Det är därför viktigt att skolan analyserar resultaten och utifrån detta tydliggör vilka åtgärder som ska vidtas för att ytterligare förbättra resultaten. I det arbetet ligger även att få till stånd fungerande rutiner i arbetet med uppmärksamma, utreda och ge särskilt stöd till de elever som behöver det.

På skolans ledning vilar ett stort ansvar för att den utbildning som bedrivs svarar mot de nationella mål som finns i skollagen och andra författningar. Tillsynen visar att skolans rektor inte i tillräcklig grad ser till att skolan arbetar mot de nationella målen, bland annat när det gäller att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete i verksamheten. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att rektor som chef och pedagogisk ledare för skolan finner former för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Skolinspektionens tillsyn visar att eleverna i högre utsträckning känner till målen med utbildningen än vid Skolverkets förra tillsyn. De elever som Skolinspektionen samtalat med ger uttryck för att de har bra lärare som lyssnar på dem.

Vid tillsynen framkom att elever i årskurs 6 erhållit terminsbetyg i ämnet hem- och konsumentkunskap trots att undervisning inte genomförts i det ämnet under terminen. Lärare har grundat sin betygsättning på den undervisning eleverna fick i årskurs 5. Med anledning av detta vill Skolinspektionen påpeka att terminsbetyg endast ska sättas i de ämnen eleven fått undervisning i den aktuella terminen.¹

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som måste åtgärdas för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

¹ Denna tolkning av bestämmelserna lämnades av Skolinspektionen och Skolverket först efter att betyg redan satts i december 2012. Skolinspektionen riktar därför inte någon kritik i det aktuella fallet.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 6 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.
- Rektorn ska besluta hur utbildningen ska läggas upp utifrån den enskilde elevens förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen i grundskolan.

Motivering

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Enligt läroplanen ska läraren samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Rektorn har ett särskilt ansvar för att samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Enligt skollagen ska huvudmannen för utbildningen avgöra om en elev som tas emot i grundskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektor får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner om eleven har förutsättningar för det.

Intervjuade lärare i förskoleklassen och i de lägre årskurserna uppger samstämmigt att det inte finns någon samverkan mellan förskoleklassen och övriga årskurser. Lärare i årskurs 1 vet inte något om förskoleklassens arbete med de elever som de tagit emot. Den samverkan som sker mellan arbetslagen 1-3 och 4-6 är har bestått i att man vid något enstaka tillfälle planerat ett gemensamt tema. Under höstterminen 2012 genomfördes en gemensam hälsovecka där alla klasser deltog. Intervjuade lärare i de högre årskurserna bekräftar att det förekommer mycket lite samverkan mellan arbetslagen. En bidragande orsak menar de är att arbetslagstiden används till kommunövergripande projekt som inte alltid bygger på skolans behov. Det bidrar till att arbetslagen inte hinner samverka med varandra. Även lokalernas placering utgör ett hinder för en naturlig samverkan. Intervjuade lärare är eniga om att samverkan mellan lärarna är ett utvecklingsområde. Rektorn instämmer lärarnas beskrivning.

Beslut om att en elev ska tas emot i grundsärskolan fattas i Borås kommun av SPKC (Specialpedagogiskt kompetenscentrum). Enligt rektor innebär beslutet att SPKC anger vilken kursplan som är lämplig för varje elev. Vid Skolinspektionens besök i Sjömarkensskolan framkommer vid samtal med rektorn att det dock saknas beslut avseende om hur utbildningen för grundsärskoleelever ska läggas upp och om vissa ämnen ska läsas enligt grundskolans kursplaner.

Utredningen visar att lärarna vid Sjömarkensskolan inte i tillräcklig grad samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. Utredningen visar att rektor inte har beslutat hur utbildningen ska läggas upp för elever i grundsärskola, d.v.s. det saknas beslut om eleven ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

11 kap. 8 § första stycket skollagen

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Vid skolan ska åtgärder genomföras för att förebygga att elever utsätts för kränkande behandling.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Skolan har en för läsåret gällande plan mot kränkande behandling som uppfyller de krav som ställs enligt bestämmelserna. Planen innehåller ett flertal specifika åtgärder som ska genomföras för att förhindra och förebygga kränkande behandling. Av planen framgår när i tid och vem som ansvarar för att genomföra åtgärderna. Vid samtal med såväl elevhälsan, lärare som rektor framkommer att planen ännu inte implementerats i alla elevgrupper i skolan. Hur aktivt skolans personal arbetar utifrån den plan som fastställts varierar enligt elevhälsan mellan olika klasser. Bland annat framkommer enligt elevhälsan att det varierar i vilken utsträckning som de samarbetsövningar som anges i planen

genomförs. Detsamma gäller de åtgärder som särskilt vänder sig till flickor respektive pojkar vid skolan. Detta bekräftas vid elevintervjuer där eleverna uppger att de förebyggande åtgärderna inte realiserats förutom i någon enstaka klass där det funnits tendenser till konflikter bland flickorna. Eleverna påpekar att de vuxna vid skolan har olika sätt att lösa konflikter och att de inte alltid löser konflikter på det sätt som eleverna tycker är rättvist. Eleverna menar att de försöker lösa konflikterna själva men ibland misslyckas de. Eleverna ger exempel på att trygghetsteamet har agerat och löst konflikter som eleverna själva inte kunna lösa.

Utredningen visar att Sjömarkensskolan inte har ett tillräckligt målinriktat arbete med att förebygga att elever utsätts för kränkande behandling eftersom de åtgärder som anges i skolans gällande plan mot kränkande behandling inte implementerats i alla delar av verksamheten. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

6 kap. 6 och 7 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.
- Läraren ska vid bedömning och betygssättning utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper.
- Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- I de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Enligt läroplanen ska läraren vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper. Enligt skollagen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som

eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av betygskatalogen för terminsbetygen höstterminen 2012 kan utläsas att samtliga elever i en klass i årskurs 6 erhållit betyget E i ämnena musik och teknik. I den andra klassen har betyget E satts på 96 procent av eleverna i en klass i årskurs 6 i ämnena musik och bild, i ämnet teknik har dock eleverna inte fått samma betyg. Intervjuade lärare menar att skolans lärare har diskuterat hur betyg ska sättas i årskurs 6 för att betygen ska bli likvärdiga och rättvisa. Där emot har lärarna inte diskuterat hur betygsstegen i praktiken har använts. Intervjuade lärare var ovetande om hur betygen i realiteten sedan satts och menar att det inte är troligt att betygen i ovanstående fall speglar elevernas faktiska kunskaper utifrån de kunskapskrav som finns. Rektorn har inte uppmärksammat att lärare använt endast ett betygssteg. Vid faktakontroll har rektorn fått förklarat av undervisande lärare om orsakerna till att endast ett betygssteg använts. Enligt rektor beror det på att eleverna inte fått så mycket undervisning i ämnena under höstterminen för att få betygsunderlag för att kunna använda fler betygssteg. En annan orsak, enligt rektorn, är att enskild lärare inte fått möjlighet att sätta sig in i bestämmelserna i läroplanen 11 och bedömning och betygssättning på grund av en tids tjänstledighet.

Inför utvecklingssamtalet ges skriftliga omdömen. Det finns vid skolan inte något enhetligt sätt att utforma de individuella utvecklingsplanerna och de skriftliga omdömena. Intervjuade lärare menar att de inte fått någon ledning av rektor hur de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen ska utformas. Enligt intervjuade lärare får eleven skriftliga omdömen i alla ämnen de får undervisning i. I de skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av saknas i flera fall en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Vidare saknas i ett antal individuella utvecklingsplaner en sammanfattning av de insatser som skolan behöver vidta för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. I stället läggs allt ansvar på eleven själv. Några lärare använder en standardiserad mall och kryssar för en "prognos" i vilken mån eleven bedöms kunna nå kunskapskraven, t ex "prognos att nå över kunskapskravens nivå". Det är lärarens förkryssade prognos som eleven får som ett skriftligt omdöme i varje ämne. Av elevernas beskrivning framgår att eleverna i viss mån har kännedom om vad de har lärt sig i de olika ämnena trots att detta inte alltid framgår av de skriftliga omdömen som eleven och elevens vårdnadshavare får.

Utredningen visar att rektor inte ser till att betyg sätts i enlighet med författningarna eftersom lärare inte utgår från kunskapskraven för respektive betygssteg och eftersom lärare inte satts sig in i bestämmelserna om bedömning och

betygssättning. Utredningen visar också att de skriftliga omdömena inte alltid beskriver elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Vidare saknar de individuella utvecklingsplanerna en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 14 § och 10 kap. 13 § skollagen

Lgr 11 2.7 Övergripande mål och riktlinjer, Bedömning och betyg

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ha god kunskap om det inre arbetet i skolan och särskilt verka för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen
- Rektorn ska se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.
- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektorn ska ansvara för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Enligt skollagen ska det på skolenhetsnivå genomföras ett kvalitetsarbete som består i systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för skolans resultat och för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Rektorn, som tidigare inte innehaft någon rektorstjänst inom grundskolan, går den statliga befattningsutbildningen. Rektorn uppger att hon under det år hon varit rektor för skolan ännu inte hittat formerna för att systematiskt följa upp det inre arbetet i skolan. Rektorn uppger att hon genom dialog med pedagogerna och i medarbetarsamtal skaffar sig en uppfattning om hur arbetet i klassrummen går till. Intervjuade lärare menar att de inte fått besök i klassrummen med återkoppling av rektorn, vilket delvis bekräftas av rektorn som uppger att hon endast besökt enstaka klasser. Intervjuade lärare menar att de saknar rektorns ledning i pedagogiska frågor som exempelvis betygssättning. Vidare saknas en gemensam helhetssyn på skolans verksamhet, menar lärare, som uppfattar Sjömarkskolan mer som tre arbetslag än som en skolenhet. Intervjuade lärare menar att rektorn har goda intentioner. Enligt lärarna ges dock inte rektorn förutsättningar att ta sitt rektorsansvar, bland annat eftersom hennes arbete styrs av insatser som beslutats på central nivå. Rektorn håller till viss del med lärarnas utsago där det gäller hennes möjlighet att vara en närvarande rektor. Enligt rektorn beror det på att hon det första året som chef för skolan behövt prioritera att få till stånd ett fungerande värdegrundsarbete med anledning av att Skolinspektionen genom en anmälan funnit konstaterade brister. Lärare bekräftar att rektorn satt värdegrundsarbetet i fokus på skolan.

Som beskrivning av hur skolenhetens arbete med att planera, följa upp och utveckla verksamheten går till hänvisar rektorn till skolans "kvalitetskalendarium". I den anges vilka och när olika aktiviteter ska ske. Exempel på aktiviteter är klasskonferenser, screeningar, uppföljningar av elevernas kunskaper genom prognoser och kompetensutveckling. Någon närmare beskrivning hur dessa aktiviteter hänger samman och hur de utgör ett led i skolans systematiska kvalitetsarbete har rektor inte närmare kunna redogöra för och medger att detta behöver förtydligas. Intervjuade lärare berättar att man följer upp elevernas kunskapsresultat på individnivå och rapporterar in resultaten till Borås stad. Kunskapsresultaten sammanställs och analyseras dock inte på skolnivå för att få en förståelse för varför resultaten ser ut som de gör. Vid intervjuer framkommer exempelvis att rektorn och lärare inte diskuterat betygsresultaten i årskurs 6 och de betydande skillnaderna i betyg som finns i vissa ämnen mellan de båda klasserna. Skolenhetens systematiska kvalitetsarbete brister även inom andra viktiga områden. Det finns till exempel ingen planering, uppföljning och analys av skolans arbete med elevinflytande. Rektor säger att skolan behöver förbättra sitt kvalitetsarbete.

Utredningen visar att rektorn inte har tillräcklig kunskap om det inre arbetet i skolan och rektorn ser inte till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Utredningen visar också att rektor inte ser till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering och utveckling av utbildningen, till följd av detta saknas också ett dokumenterat kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller där-

med inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 9 § samt 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Borås kommun en anmärkning.

Borås kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 6 september 2013.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet anges inte i samband med planeringen av verksamheten.

Motivering

Enligt skollagen ska barn ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. Enligt läroplanen för grundskolan ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Utformningen av elevinflytandet ska enligt skollagen anges i samband med planeringen av verksamheten.

Enligt den elevenkät som genomfördes inför Skolinspektionens tillsyn anser flertalet av eleverna att de är med och bestämmer hur de ska arbeta med olika skoluppgifter. Vid samtal med elever ger de exempel på att de i vissa ämnen har möjlighet att påverka hur de ska arbeta och även undervisningens innehåll. Enligt eleverna är möjligheten att påverka vad de ska arbeta med beroende på vilka lärare som undervisar. Vid lärarintervjuer ges dock exempel på att elever ges möjlighet till inflytande över arbetsformer och innehåll. Vid intervjuer med lärare framkommer att de ofta diskuterar med eleverna hur de önskar arbeta, lärare ger också eleverna utrymme för att inom ramen för ämnesområdet kunna välja innehåll. I intervjuer med lärarna framkommer att skolan inte i planeringen av undervisningen skrivit fram hur elevinflytandet ska utformas.

Utredningen visar att Sjömarkensskolan inte i tillräcklig utsträckning arbetar för att eleverna ska ges reellt inflytande över sin utbildning eftersom utformningen av elevinflytandet inte anges i planeringen av skolans verksamhet. Skolinspektionen bedömer bristen som mindre allvarlig eftersom tillsynen visar att eleverna ändå ges inflytande över sin utbildning trots att det inte anges i planeringen. Huvudmannen ges därför en anmärkning och ska åtgärda bristen.

Författning

1 kap. 10 § samt 4 kap. 9 och 14 §§ skollagen

Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektor har inte sett till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

I skollagen anges att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Rektorn och lärare uppger att skolan har rutiner för att uppmärksamma och utreda elevs stödbehov. Rutinerna är de som fastslagits av Borås kommun och de anger bland annat hur rektorn i ett tidigt skede ska uppmärksammas på en elevs svårigheter och utformningen av åtgärdsprogram. De nya rutinerna beträffande åtgärdsprogrammets utformning har dock ännu inte fått genomslag eftersom de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av och som fortfarande gäller inte anger vilka elevens behov är utan innehåller i de flesta fall endast en beskrivning av elevens svårigheter. Åtgärderna är i vissa fall så allmänt hållna att de torde vara svåra att följa upp och utvärdera. Det framgår heller inte hur beslutade åtgärder ska följas upp och utvärderas. Därtill saknar åtgärdsprogrammen överklagandehänvisning. Några åtgärdsprogram enligt de nya rutiner som Borås kommun infört hade inte upprättats vid tiden för Skolinspektionens besök i skolan.

Av utredningen framkommer att de åtgärdsprogram som beslutats och som fortfarande gäller inte anger vilka behoven är och inte alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningar-

nas krav. Skolinspektionen bedömer att överträdelsen är mindre allvarlig eftersom skolenheten har tydliga rutiner kring att upptäcka, utreda och ge särskilt stöd till de elever som är i behov av sådant. Huvudmannen tilldelas därför en anmärkning och ska avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har jurist Julie Svane och undervisningsråd Kjell Ahlgren deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Agneta Wennberg
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).